

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні приймальної комісії
ДВНЗ «Тернопільський державний
медичний університет
імені І.Я. Горбачевського
МОЗ України»

_____, протокол № 15.
Голова приймальної комісії
ректор
проф. М.М. Корда

ПРОГРАМА
вступного випробовування з
«Української мови»
у формі співбесіди
(для іноземних громадян)

1. Пояснювальна записка

Програму вступного екзамену з української мови розроблено з урахуванням загальноосвітнього стандарту з української мови як іноземної, рекомендованого Міністерством освіти і науки України (наказ № 750 Міністерства освіти і науки України від 24.06.2014).

У програмі враховано початкові досягнення іноземного громадянина у вивченні української мови. Знання цього рівня володіння українською мовою дозволяє абітурієнтові задовольняти елементарні комунікативні потреби під час спілкування з носіями мови у мінімальному наборі ситуацій. Ситуації спілкування на цьому рівні пов'язані з побутовою, навчальною, обмежено соціально-культурною і країнознавчою сферами. Набір мовних засобів, що забезпечують спілкування в зазначених сферах, суворо мінімізований відповідно до комунікативних потреб такого рівня володіння українською мовою як іноземною.

Успішне складання вступного іспиту з української мови є необхідною умовою для вступу до ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет ім. І.Я. Горбачевського МОЗ України». Вступні випробування проводяться за програмою, яка визначає обсяг і зміст знань з української мови, які вимагаються від абітурієнта та під час вступних випробувань.

Ця програма призначена для вступників до ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет ім. І.Я. Горбачевського МОЗ України». Матеріал програми з української мови розподілено за такими розділами: «Фонетика. Графіка», «Лексика», «Будова слова. Словотвір», «Морфологія», «Синтаксис».

Українська мова

Назва розділу, теми	Знання	Предметні уміння та навички
Фонетика, Графіка.	Алфавіт. Співвідношення звуків і літер. Голосні і приголосні звуки. Тверді і м'які, дзвінки і глухі приголосні. Буквосполучення. Склад і слово. Наголос, ритміка. Правила вимови. Синтагматичне членування. Інтонація. Типи інтонаційних конструкцій: ІК-1 (завершене висловлювання), ІК-2 (спеціальне питання, звертання, прохання), ІК-3 (загальне питання, незакінчена синтагма), ІК-4 (порівняльне питання зі сполучником <i>а</i> , ІК-5 (оцінка). Графічна система української мови.	Учасник (учасниця) повинен (повинна) вміти: Визначати в словах голосні, тверді і м'які приголосні, ненаголошені й наголошені голосні; ділити слово на склади; визначати звукове значення букв у слові. Визначати місце букв в алфавіті, розпізнавати основні випадки чергування голосних і приголосних звуків.
Лексика	Лексичний мінімум початкового рівня становить 780 одиниць, що забезпечують спілкування у межах тематичного та інтенційного мінімуму цього рівня. Основний склад активного словника початкового рівня обслуговує побутову, навчальну, обмежено країнознавчу і соціально-культурну сфери спілкування.	Знати лексичний мінімум початкового рівня, вводити вивчені слова у прості речення.
Будова слова. Словотвір.	Поняття про основу слова: основа слова і закінчення, корінь слова, суфікс (<i>книга – книгарня, місто – міський, школяр – школярка</i>), префікс (<i>читати – прочитати</i>). Словотвірні характеристики: <i>іноземець – іноземка, Київ – київський, писати – написати, викладач – викладачка, учень – учениця</i> . Основні чергування звуків у корені в формах дієслів I та II дієвідмін (у мінімальному наборі дієслів): <i>писати – пишу, пишеш ... , бігти – біжу, біжиш ...</i>	Виділяти закінчення слів від основи, членувати основу на значущі частини, добирати спільнокореневі слова, слова з однаковими префіксами й суфіксами.
Морфологія. Іменник	Істоти і неістоти. Власні і загальні назви. Рід, число іменника. Відмінкова система іменників. Формотворення; значення і вживання відмінків. Значення і функції відмінків: 1. Називний відмінок – суб'єкт (<i>Марія читає книгу.</i>); – граматичний суб'єкт (<i>У брата є телефон.</i>); – предикат (<i>Мама – економіст. Ми студенти.</i>); – назва особи (предмета) (<i>Це Роман.</i>	Розпізнавати іменники, визначати їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, належність іменників до певної групи за їхнім лексичним значенням, уживаністю в мовленні; правильно відмінювати іменники, відрізнити правильні форми іменників від помилкових; використовувати іменники в мовленні, послуговуючись

Назва розділу, теми	Знання	Предметні уміння та навички
	<p><i>Ось зошит.</i>); – факти, події (<i>Завтра заняття.</i>); – наявність предмета (<i>В університеті є клуб.</i>); – ідентифікація особи (<i>Мене звали Оксана.</i>); – кількість (після числівників <i>один, два (дві), три, чотири</i>) (<i>Чоловік купив один журнал. Я купив два словники. Я маю дві ручки.</i>).</p> <p>2. Родовий відмінок а) без прийменника: – ознака предмета (особи) (<i>Це столиця України. Ось книга сестри.</i>); – заперечення (відсутність) предмета або особи (<i>Я не маю брата. У місті немає фабрики.</i>); – позначення кількості у сполученні з числівниками (5-10) в обмежених конструкціях (<i>Тут п'ять студентів.</i>); – позначення тривалості дії (<i>Я живу тут шість місяців.</i>); – назва місяця в даті (запитання <i>Яке сьогодні число?</i>) (<i>Восьме березня.</i>); б) з прийменником: з, із – початковий пункт руху (<i>Звідки?</i>) (<i>Студент приїхав із Кореї. Я прийшла з університету.</i>); у – належність особі (<i>У Сергія є автомобіль.</i>); після, до – час (<i>Зайдіть після лекції.</i>); біля, навпроти, серед, коло (навколо), ліворуч від, праворуч від, недалеко від – місце (<i>Я чекатиму тебе біля входу. Зупинка розташована недалеко від магазину.</i>); до – особа як мета руху (<i>Андрій іде до викладача.</i>).</p> <p>3. Давальний відмінок – адресат дії (<i>Увечері я телефоную друзеві.</i>); – особа (предмет), про вік якої йдеться (<i>Це моя сестра. Їй вісімнадцять років.</i>); – логічний суб'єкт у безособових реченнях зі словами потрібно, треба, повинен (повинна) (<i>Мені треба піти у магазин.</i>); – логічний суб'єкт у реченнях зі словами подобатися – сподобатися (<i>Йому подобається кава. Йому</i></p>	<p>їхніми виражальними можливостями.</p>

Назва розділу, теми	Знання	Предметні уміння та навички
	<p><i>подобається ходити пішки.</i>)</p> <p>4. Знахідний відмінок а) без прийменника: – особа або предмет як об’єкт дії (<i>Дайте, будь ласка, словник. Я вивчаю літературу.</i>); – логічний суб’єкт при дієслові <i>звати</i> (<i>Мене звати Марина.</i>); – час, тривалість дії (<i>Я навчаюся в університеті місяць.</i>); б) з прийменником: <i>в (у), на</i> – напрям руху (<i>Ми йдемо на балет. Завтра я їду у Львів.</i>); <i>у</i> – час (день тижня) (<i>У вівторок у нас іспит.</i>); <i>через</i> – час (<i>Тато приїде через тиждень.</i>); <i>про</i> – об’єкт розмови, думки (<i>Брат розповів мені про Київ.</i>).</p> <p>5. Орудний відмінок а) без прийменника: – із дієсловами <i>цікавитися, захоплюватися</i> (<i>Брат захоплюється спортом.</i>); – професія особи (із дієсловами <i>бути, стати</i>) (<i>Андрій мріяв бути лікарем, а став юристом.</i>); – знаряддя дії (<i>Я пишу ручкою.</i>); – засіб пересування (із дієсловами руху) (<i>Назад я полечу літаком.</i>); – місце руху (<i>Ми гуляємо містом.</i>); б) з прийменником: <i>з (із)</i> – спільна дія (<i>Ми живемо разом із батьками.</i>); <i>з (із)</i> – ознака (<i>Я люблю чай із цукром.</i>).</p> <p>6. Місцевий відмінок <i>в (у), на</i> – місце (<i>Він живе в селі. Зошит лежить на столі.</i>); <i>у</i> – час (<i>Він приїхав у вересні.</i>).</p> <p>7. Кличний відмінок – звертання (<i>Привіт, друже! До побачення, Петре!</i>).</p>	
Прикметник	<p>Прикметники (<i>гарний, синій, безкрай, український</i>). Узгодження прикметників з іменниками в роді й числі в називному відмінку. Відмінкова система прикметників.</p>	<p>Розпізнавати прикметники, визначати їхнє загальне значення, морфологічні ознаки. Узгоджувати прикметники з іменниками в роді й числі в називному відмінку.</p>

Назва розділу, теми	Знання	Предметні уміння та навички
Числівник	Кількісні числівники (<i>один, два, три ...</i>). Вживання кількісних числівників у сполученні з іменниками (<i>один зошит, два дні</i>). Порядкові числівники (<i>перший, другий, третій ...</i>) у формі називного відмінка.	Розпізнавати числівники, визначати їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, уміти вживати кількісні числівники у сполученні з іменниками, порядкові числівники у формі називного відмінка.
Займенник	Значення, відмінкові форми, зміни і вживання особових займенників (<i>я, ти, він, вона, воно, ми, ви, вони</i>). Питальні (<i>хто? що? який? чий? де? куди? звідки? коли? як? скільки? котрий? чому?</i>), присвійні (<i>мій, твій, наш, ваш, його, її, їхні</i>), вказівні (<i>цей</i>), означальні (<i>кожен, сам, весь</i>) і заперечні (<i>ніхто, ніщо</i>) займенники. Відмінювання присвійних займенників.	Розпізнавати займенники, визначати їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, розряди займенників за значенням, відрізняти правильні форми займенників від помилкових.
Дієслово	Інфінітив (<i>читати, могли, йти, дивитися</i>). Доконаний та недоконаний вид дієслова (<i>робити – зробити, писати – написати, говорити – сказати</i>). Теперішній, минулий, майбутній часи дієслова (<i>читати, читав, буду читати, читатиму, прочитаю, прочитав</i>). I і II дієвідміна дієслова (<i>знати, говорити, вчитися</i>). Наказовий спосіб відомих дієслів (<i>читай, читайте; пиши, пишіть</i>). Дієслівне керування (<i>дивитися телевізор; познайомитися з викладачем</i>). Перехідні і неперехідні дієслова (<i>зустріти студента; захоплюватися спортом</i>). Дієслова руху без префіксів і з префіксами по- (пі-), при- : <i>ходити, йти, їздити, їхати, піти, прийти, поїхати, приїхати</i> .	Розпізнавати дієслова, визначати загальне значення дієслова, морфологічні ознаки, часи й способи дієслів, дієвідмини, особливості словозміни кожної дієвідмини.
Прислівник	Розряди прислівників за значенням: місця (<i>далеко, близько</i>), часу (<i>вранці, влітку</i>), способу дії (<i>добре, погано</i>), міри і ступеня (<i>повільно, швидко</i>). Предикативні прислівники (<i>можна, треба, потрібно, важливо</i>) в обмежених структурах, питальні прислівники (<i>як, коли, де, куди, звідки</i>).	Розпізнавати прислівники, визначати їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, розряди прислівників за значенням; відрізняти правильні форми прислівників від помилкових; добирати й комунікативно доцільно використовувати прислівники в мовленні.

Назва розділу, теми	Знання	Предметні уміння та навички
Службові частини мови	<p>Прийменники (<i>в (у), на, з, до, про та ін</i>), сполучники і сполучні слова (<i>і, або, а, але, не тільки ..., але й ..., коли, тому що, тому, що, де, куди, який, котрий, чи, як, щоб та ін</i>), частки (<i>ні, не, навіть</i>).</p>	Розпізнавати прийменники, сполучники і сполучні слова, частки
Синтаксис. Просте речення	<p>Типи речень за метою висловлювання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – розповідні (<i>Вчора приїхав мій батько.</i>); – питальні (<i>Що ви зараз робите?</i>); – спонукальні (<i>Ходімо до аудиторії.</i>). <p>Типи речень за емоційним забарвленням:</p> <ul style="list-style-type: none"> – окличні (<i>Яка чудова погода!</i>); – неокличні (<i>Сьогодні дуже гарний день.</i>) <p>Стверджувальні речення (<i>Сьогодні холодно. Максим читає книгу.</i>); заперечні речення (<i>Друзі не прийшли.</i>).</p> <p>Двоскладні речення (<i>Студент читає. Тато – інженер. Подруга вдома. У неділю буде вечірка. У мене є словник. У місті є театр.</i>).</p> <p>Односкладні речення без дієвідмінюваної форми дієслова (<i>Спекотно. Читайте!</i>).</p> <p>СУБ'ЄКТ І ПРЕДИКАТ У РЕЧЕННІ</p> <p>Способи вираження граматичного суб'єкта:</p> <ul style="list-style-type: none"> – іменник або займенник у формі називного відмінка (<i>Олесь (він) відпочиває.</i>); – сполучення числівника й іменника у формі називного (<i>два, три, чотири</i>) або родового відмінка (<i>п'ять, шість...</i>) відмінка (<i>Два брати разом приїхали до України.</i>). <p>Способи вираження логічного суб'єкта:</p> <ul style="list-style-type: none"> – іменник або займенник у формі знахідного відмінка (<i>Мене звали Петро.</i>); – іменник або займенник у формі родового відмінка (<i>У нього є автомобіль.</i>); – іменник або займенник у формі давального відмінка (<i>Їй двадцять років.</i>). 	Розрізняти речення різних видів: за метою висловлювання, за емоційним забарвленням, за складом граматичної основи. Знати способи вираження граматичного суб'єкта, суб'єкт і предикат у реченні, способи вираження логіко-сміслових відношень у речень, порядок слів у реченні.

Назва розділу, теми	Знання	Предметні уміння та навички
	<p>Способи вираження предиката:</p> <ul style="list-style-type: none"> – дієслово дійсного, умовного способу (<i>Студент читає. Читайте!</i>); – сполучення особової форми дієслова з інфінітивом (<i>Я люблю співати.</i>); – сполучення особової форми дієслова з іменником (<i>Олег буде лікарем.</i>); – іменник або займенник у формі називного відмінка (<i>Київ – це велике місто.</i>); – прикметник або займенник у формі називного відмінка (<i>Ця книга – моя. Олена дуже красива.</i>). <p style="text-align: center;">СПОСОБИ ВИРАЖЕННЯ ЛОГІКО-СМИСЛОВИХ ВІДНОШЕНЬ У РЕЧЕННІ</p> <ul style="list-style-type: none"> – об’єктні відношення (відмінкові і прийменниково-відмінкові конструкції іменників: <i>Я слухаю музику. Я думаю про батьків.</i>); – означальні відношення: <ul style="list-style-type: none"> – узгоджене означення (<i>вродлива дівчина</i>); – неузгоджене означення (<i>кава з молоком, словник студента, розповідь про Київ</i>); – просторові відношення (прийменниково-відмінкові конструкції іменників, прислівники: <i>Тарас живе у Львові. Марія живе далеко.</i>); – часові відношення (прийменниково-відмінкові конструкції іменників, прислівники: <i>Ми приїхали в серпні. Я довго вивчала українську мову.</i>); – відношення мети (сполучення особової форми дієслова з інфінітивом: <i>Я йду відпочивати.</i>); – способу дії (прислівники: <i>Вона добре читає українською.</i>). <p style="text-align: center;">ПОРЯДОК СЛІВ У РЕЧЕННІ</p> <ul style="list-style-type: none"> – прикметник передує іменникові (<i>Це цікава книга.</i>); – залежне слово стоїть після головного (<i>Він живе у центрі міста. Сашко читає книгу.</i>); – прислівники на -о, -е передують дієслову (<i>Він добре вчиться. Вона</i> 	

Назва розділу, теми	Знання	Предметні уміння та навички
	<p><i>гарно співає.</i>);</p> <p>– група підмета розташована перед групою присудка (<i>Андрій спить на дивані.</i>);</p> <p>– детермінант, що позначає час або місце, стоїть на початку речення, за ним група присудка, а потім група підмета (<i>У Києві є багато університетів.</i>).</p>	
Складне речення.	<p>Складносурядні речення зі сполучниками <i>і, а, але</i>.</p> <p>Складнопідрядні речення, види складнопідрядних речень із різними сполучниками і сполучними словами:</p> <p>– з’ясувальні (<i>що, хто, як, який, чий, де, куди, звідки, чому, скільки, щоб</i>);</p> <p>– означальні (<i>який, котрий</i>) обмежено;</p> <p>– часу (<i>коли</i>);</p> <p>– причиново-наслідкові (<i>тому що, бо</i>).</p>	Розпізнавати складні речення різних типів, визначати їхню структуру, види й засоби зв’язку між простими реченнями. Добирати й конструювати складні речення, що оптимально відповідають конкретній комунікативній меті.
Способи відтворення чужого мовлення.	<p>Пряма й непряма мова. Сполучники та сполучні слова у прямій й непрякій мові: <i>що, де, коли, скільки, чому ...</i> .</p> <p>(<i>Викладач запитав: «Де Сашко?» Я відповів, що він захворів.</i>).</p>	Визначати в реченні з прямою мовою слова автора й пряму мову, речення з непрямою мовою; замінювати пряму мову непрямою; Правильно й доцільно використовувати в тексті пряму мову; правильно вживати розділові знаки в конструкціях із прямою мовою та діалогом.

3. Критерії оцінювання, структура оцінки і порядок оцінювання підготовленості навчальних досягнень абітурієнтів

1. Вступні випробування проводять у формі співбесіди.

2. Співбесіда здійснюється шляхом опитування абітурієнта з кожного предмета з трьох запитань, вибраних довільно із числа затверджених для проведення співбесід відповідно до програм. Оцінювання знань абітурієнтів проводиться за градаційною шкалою повноти та правильності відповідей:

Оцінка правильності відповіді на питання з врахуванням її повноти	Бал, яким оцінюють відповідь на одне питання
Відсутність правильної відповіді на питання	0
Часткова відповідь на питання	1
Неповна відповідь на питання	2
Повна відповідь на питання	3

3. Набрані за відповідь на кожне запитання бали сумуються окремо з кожного предмета.

4. Результат співбесіди зі вступником окремо з кожного предмета оцінюється за 200-бальною шкалою відповідно до шкали переведення:

Сума балів, отриманих при відповіді на три питання	Кількість балів, що виставляються абітурієнту за 200-бальною шкалою
1	Не склав
2	Не склав
3	102
4	118
5	134
6	150
7	166
8	183
9	200

5. Вступник допускається до участі у конкурсному відборі, якщо кількість балів зі співбесіди окремо з кожного предмета складає не менше ніж 102 бали (за 200-бальною шкалою).

2. Список рекомендованої літератури

1. Вінницька В. М. Українська мова як іноземна (початковий курс) / В. М. Вінницька, Л. С. Головашина, Н. П. Плющ. – К. : КНУ, 2002. – 379 с.
2. Джура М. Вивчаймо українську мову : навч. посіб. / М. Джура. – Львів : ЛА «Піраміда», 2007. – 212 с.
3. Зайченко Н. Ф. Практичний курс мови для іноземців : усне мовлення / Н. Ф. Зайченко, С. А. Воробйова. – К. : Знання країни, 2008. – 324 с.
4. Корженко В. Я. Спілкуємося українською. Країнознавство : навч. посіб. для студ.-іноземців 1-го курсу / В. Я. Корженко, О. В. Абрамчук, Л. В. Горчинська. – Вінниця : ВНТУ, 2010. – 84 с.
5. Лиса Н.С., Кривоус М.Б., Тишковець М.П. Українська мова як іноземна: основи граматики в таблицях та вправах: Навч. посіб. – Тернопіль: Економічна думка, 2011. – 312 с.
6. Тишковець М.П., Кривоус М.Б. Тести з української мови як іноземної. – Тернопіль, 2007. – 162 с.
7. Українська мова для іноземних студентів: Посібник / Винник В.М., Гайда О.М., Драч І. Д., Заліпська І.Я., Зевако В.І., Жмудська Г.В., Мельник Т.П., Новіцька О.І., Стефанишин К.Л., Тишковець М.П. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2013. – 288с.
8. Українська мова для іноземних студентів : посібник / І. І. Гавришак, І. Д. Драч, В. І. Зевако та ін. ; за ред. М. П. Тишковець. – Тернопіль : ТДМУ «Укрмедкнига», 2017. – 328 с.
9. Українська мова для іноземних студентів : навч. посіб. / О. Н. Лисенко, Р. М. Кривоус, Є. І. Світлична, Т. П. Цапко. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 240 с.
10. Українська мова. Практичний курс для іноземців : посібник для слухачів підготовчих відділень і факультетів / [Х. Ш. Бахтіярова, С. С. Лукашевич, І. З. Майданюк, М. П. Сегень та н.]. – Тернопіль : Укрмедкнига, 1999. – 319 с.
11. Чумак В. В. Українська мова як іноземна у системі кредитно-модульного навчання : навч. посіб. / В. В. Чумак, О. Г. Чумак. – К. : Знання, 2011. – 631 с.
12. Bekh Olena, Dingley James. Teach yourself Ukrainian. – USA, 2003. – 299 p.
13. Lebovics Viktoria, Oszipova Irina. Доброго дня, Україно! [Електронний ресурс]. – Budapest, 2006. – 180 p. – Режим доступу : <http://www.scribd.com/doc/76456707/ukran-nyelvkonyv-2009>.
14. Longman Dictionary of Contemporary English: the living dictionary (innovative CD-ROM) / Director D. Summers. – London, 2003. – 1950 p.
15. Oxford English Dictionary / Edited by Catherine Soaves. – New York : Published in the United States by Oxford University Press Inc. – 2007. – 648 p.
16. Ukrainian As a Foreign Language [Електронний ресурс] : a free online course for beginners. – Режим доступу : <http://www.accreditedonlinecolleges.com/blog/2010/>.